APR 2025

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1972

[Total No. of Pages : 4

[6414]-84

T.Y. LL.B.

(Third Year of Three Year Law Course)

LC-0901 : CIVIL PROCEDURE CODE

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *From Part-A, answer any three questions. Each question carries 15 marks..*
2) *From Part B, answer any two questions. Each question carries 10 marks.*
3) *Answer Question No. 10 as directed, Question 10 carries 15 marks in total.*
4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Q1) Elaborate the Principle of Res-Judicata under Civil Procedure Code, 1908.

Q2) Explain the modes of service of Summons and state what is meant by 'Substituted service of summons'?

Q3) Enumerate the essential rules relating to contents of Pleadings.

Q4) What is meant by a 'Plaint'? What are the contents of a plaint?

Q5) Write detailed note on Jurisdiction and Place of suing relating to civil courts.

PART - B **[2 × 10 = 20]**

Q6) What are meant by the 'Issues' and explain how they are formed? Which issue can be decided first, in priority over other issues

Q7) Discuss the method of execution of a decree by way of attachment of movable property and explain the proceeding of execution against the Garnishee.

Q8) How civil suit is instituted? Discuss the law relating to institution of suit by or against the Government.

Q9) When receiver can be appointed in the proceeding by the court? What are his powers, duties and liabilities?

P.T.O.

PART - C

[3 × 5 = 15]

Q10) **Write notes on (any three) :**

a) Appeal and revision

b) Bar of limitation

c) Legal disability

d) Effect of part payment

e) Adverse possession

CLWP011331 49.248.112.44 22/04/2025 09:18:21 static-44

APR 2025

Total No. of Questions : 10]

PD-1972

[6414]-84

T.Y. LL.B.

(Third Year of Three Year Law Course)

LC-0901 : दिवाणी व्यवहार संहिता

(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) भाग अ मधून कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.

2) भाग ब मधून कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.

3) निर्देशानुसार प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या, प्रश्न 10 साठी एकूण 15 गुण आहेत.

4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग - अ [3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) दिवाणी व्यवहार संहिता 1908 नुसार कोर्टाच्या निर्णीत गोष्टी (रेस जुडीकाटा) ची तत्वे लिहा.

प्रश्न 2) कोर्टाकडून समन्य च्या पद्धती स्पष्ट करा. समन्सची प्रतिस्थापित कारवाई म्हणजे काय हे कथन करा.

प्रश्न 3) दावा अर्जीसाठी आवश्यक असलेल्या नियमातील घटकांचा उल्लेख करा.

प्रश्न 4) फिर्याद अर्ज म्हणजे काय? फिरण्यात अर्जात समाविष्ट असलेले घटक कोणते?

प्रश्न 5) दिवाणी न्यायालयांशी संबंधित दाव्याचे अधिकार क्षेत्र आणि ठिकाण यावर तपशीलवार नोंद लिहा.

भाग - ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) मुद्दे म्हणजे काय? मुद्दे काढणे या संदर्भात काय तरतूद आहे हे स्पष्ट करा? कुठल्या मुद्द्यांना प्राथमिकता देण्यात येते?

प्रश्न 7) चल संपत्ती ची जप्ती करून हुकूमनाम्याची अंमल बजावणी करण्याच्या पद्धतीची चर्चा करा. गारनिशी च्या विरुद्ध दरखास्तीच्या कारवाईची चर्चा करा.

CLWP011331 49.248.132.44 22/04/2025 09:18:21 static-44

प्रश्न 8) दिवाणी दावा कसा दाखल केला जातो? सरकारच्या विरोधात व बाजूने दावा दाखल करण्याच्या संदर्भातील कायद्याचा उहापोह करा.

प्रश्न 9) न्यायालयाकडून रिसिव्हर ची नेमणूक केव्हा केली जाते? रिसिव्हर चा अधिकार, कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या काय आहेत?

भाग - क [3 × 5 = 15]

प्रश्न 10) (कोणत्याही तीन) वर टिपा लिहा :

अ) अपील व पुनरावृत्ती

ब) मर्यादा कायद्यातील अडथळा

क) कायदेशीर अपंगता

ड) अंश देयकांचा परिणाम

इ) प्रतिकूल ताबा

CLWP011331 49.248.112.44 22/04/2025 09:18:21 static-44

APR 2025

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1973

[Total No. of Pages : 4

[6414]-85

LL.B. (Part - III)

(Third Year of Three Year Law Course)

LC - 0902 : INTERPRETATION OF STATUTES

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
3) *Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.*
4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A

Q1) Explain the different parts of a statute and their use as internal aids to interpretation. [15]

Q2) Explain the aims and objectives of the General Clauses Act. [15]

Q3) Discuss in detail the principles of interpreting penal statutes. [15]

Q4) Discuss in detail the expiry and repeal of a statute and its effects. [15]

Q5) Explain the meaning and object of interpretation of statues and discuss in detail the mischief rule. [15]

P.T.O.

CLWP012101 114.143.110.116 24/04/2025 09:50:34 static-116

PART - B

Q6) Comment on the need for a beneficial construction of the constitution and discuss modes of constitutional interpretation. **[10]**

Q7) Explain the rule of last antecedent and the rule of ejusdem generis. **[10]**

Q8) Discuss the utility of committee reports, socio-economic and scientific development, and dictionaries in interpreting statutes. **[10]**

Q9) Define fiscal statute and discuss principles for interpreting them. **[10]**

PART - C

***Q10)* Write short notes (Any Three) :** **[15]**

a) Parliamentary history.

b) Reddendo singular singulis.

c) Omissions not to be inferred.

d) Conjunctive and disjunctive words.

e) Legal fiction.

▽▽▽▽

CLWP012101 114.143.110.116 24/04/2025 09:50:34 static-116

APR 2025

Total No. of Questions : 10]

PD-1973

[6414]-85

LL.B. (Part - III)

(Third Year of Three Year Law Course)

LC - 0902 : कायद्याचे स्पष्टीकरण

(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *भाग–क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तर द्या. भाग–क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.*
4) *उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.*

CLWP014971 157.66.105.238 24/04/2025 09:54:42

भाग - अ

प्रश्न 1) कायद्याचे वेगवेगळे भाग आणि त्याचा अर्थ लावण्यासाठी अंतर्गत सहाय्यक म्हणून त्यांचा उपयोग स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 2) सर्वसाधारण वा खंड अधिनियमाचे ध्येय आणि उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा. [15]

प्रश्न 3) दंडात्मक कायद्यांचा अर्थ लावण्याच्या तत्त्वांची चर्चा करा. [15]

प्रश्न 4) कायदा रद्द करणे आणि त्याचे परिणाम परिभाषित करा. [15]

प्रश्न 5) विवेचनाचा अर्थ आणि उद्दिष्ट्ये स्पष्ट करा आणि गैरवर्तन नियमावर चर्चा करा. [15]

भाग – ब

प्रश्न *6)* संविधानाच्या फलदायी अर्थ लावण्याच्या आवश्यकतेवर टिप्पणी करून संविधानाचा अर्थ लावणाऱ्या पद्धतींवर चर्चा करा. **[10]**

प्रश्न *7)* शेवटच्या पूर्ववर्तीचा नियम आणि एजुसडेम जनरीस चा नियम स्पष्ट करा. **[10]**

प्रश्न *8)* समिती अहवाल, सामाजिक-आर्थिक आणि वैज्ञानिक विकास व शब्दकोषयांची नियमांचा अर्थ लावण्यासाठी उपयुक्तता यावर चर्चा करा. **[10]**

प्रश्न *9)* वित्तीय कायद्याची व्याख्या करा आणि त्यांचा अर्थ लावण्यासाठी असणाऱ्या तत्त्वांवर चर्चा करा. **[10]**

भाग – क

प्रश्न *10)* टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) **[15]**

अ) संसदीय इतिहास

ब) रेडेंडो सिंगुला सिंगुलिस

क) अनुमान काढू नये

ड) संयोजक आणि विच्छेदक शब्द

इ) कायदेशीर काल्पनिक कथा

▽ ▽ ▽ ▽

CLWP014971 157.66.105.238 24/04/2025 09:54:42

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. : APR 2025

PD-1974

[Total No. of Pages : 4

[6414]-86

Third Year LL.B.

(Third Year of Three Year Law Course)

LC - 0903 : ENVIRONMENTAL LAW

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) ***Answer any three questions from Part A. Each question in Part A carries 15 marks.***
2) ***Answer any two questions from Part B. Each question in Part B carries 10 marks.***
3) ***Answer any three questions from Part C. Each question in Part C carries 5 marks.***

CLWP012111 103.180.210.86 26/04/2025 09:18:09

PART - A [3 × 15 = 45]

Q1) Explain the meaning and definition of Environment. Environment pollution and kinds of pollutions.

Q2) Explain the role of Indian Judiciary in Public Interest Litigation for protection of Environment.

Q3) Describe the concept of Sustainable Development and the Precautionary and Polluters Pay Principle with the help of relevant case laws.

Q4) Define forest, types of forest and the powers of the forest officer under the Forest Act, 1927.

Q5) Explain the provisions relating to prevention, Control and abatement of environmental pollution under the Environment Protection Act, 1986.

P.T.O.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Explain the components of Environment, Ecology, Ecosphere and Biosphere.

Q7) Explain the principles of Stockholm Conference 1972 and its impact in India.

Q8) Explain the provisions relating to sanctuary and National Park under the Wild life Protection Act, 1972.

Q9) Explain the jurisdiction and powers of National Green Tribunal under the National Green Tribunal Act, 2010.

PART - C [3 × 5 = 15]

***Q10)* Write notes on any Three :**

a) Noise Pollution

b) Air Pollution

c) Absolute and strict liability

d) Municipal Solid Waste (Management and Handling) Rules

e) Environmental Impact Assessment (EIA)

▽▽▽▽

CLWP012111 103.180.210.86 26/04/2025 09:18:09

APR 2025

Total No. of Questions : 10]

PD-1974

[6414]-86

Third Year LL.B.

(Third Year of Three Year Law Course)

LC - 0903 : ENVIRONMENTAL LAW

(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग–अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.*
2) *भाग–ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.*
3) *भाग–क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग–क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.*

भाग – अ [3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) पर्यावरण, पर्यावरण प्रदूषण आणि प्रदूषणाचे प्रकार यांचा अर्थ आणि व्याख्या स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पर्यावरणाच्या संरक्षणासाठी जनहित याचिकांमध्ये भारतीय न्यायपालिकेची भूमिका स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) संबंधित केस कायद्यांच्या मदतीने शाश्वत विकास आणि सावधगिरी आणि प्रदूषक वेतन तत्त्वाच्या संकल्पनेचे वर्णन करा.

प्रश्न 4) वन अधिनियम, 1927 अंतर्गत वन, जंगलाचे प्रकार आणि वन अधिकाऱ्याचे अधिकार परिभाषित करा.

प्रश्न 5) पर्यावरण संरक्षण कायदा, 1986 अंतर्गत पर्यावरण प्रदूषण प्रतिबंध, नियंत्रण आणि कमी करण्यासंबंधीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

CLWP0121111 103.180.210.86 26/04/2025 09:18:09

भाग – ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) पर्यावरण, इकोलॉजी, इकोस्फियर आणि बायोस्फियरचे घटक स्पष्ट करा.

प्रश्न 7) स्टॉकहोम कॉन्फरन्स 1972 ची तत्त्वे आणि त्याचा भारतातील प्रभाव स्पष्ट करा.

प्रश्न 8) वन्यजीव संरक्षण कायदा, 1972 अंतर्गत अभयारण्य आणि राष्ट्रीय उद्यानाशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्रश्न 9) राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरण अधिनियम, 2010 अंतर्गत राष्ट्रीय हरित न्यायाधिकरणाचे अधिकार क्षेत्र आणि अधिकार स्पष्ट करा.

भाग – क [3 × 5 = 15]

प्रश्न 10) लघु टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन)

अ) ध्वनी प्रदूषण

ब) वायू प्रदूषण

क) संपूर्ण आणि कठोर उत्तरदायित्व

ड) महापालिका घनकचरा (व्यवस्थापन आणि हाताळणी) नियम

इ) पर्यावरणीय प्रभाव मूल्यांकन (EIA)

▽▽▽▽

CLWP012111 103.180.210.86 26/04/2025 09:18:09

APR 2025

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1975

[Total No. of Pages : 4

[6414]-87

Third Year LL.B.

(Third Year of Three Year Law Course)

PRACTICAL TRAINING

LP - 0904 : Drafting, Pleading and Conveyance

(2017 Pattern) (Semester - V) (Paper - III)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *From Part A, answer any three questions. Each question carries 15 marks.*
2) *From Part B, answer any two questions. Each question carries 10 marks.*
3) *Answer Question No. 10 as directed. Question 10 carries 15 marks in total.*
4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A [3 × 15 = 45]

Q1) Draft an agreement to sell of immovable property.

Q2) Draft a Conveyance Deed for Mr. Ramesh to Gift certain movable and immovable Property situated in Bangalore in favor of Mr. Manish Kumar.

Q3) Draft a written statement in a suit for specific performance of a Contract against the Vendee.

Q4) Draft an application by wife for maintenance for herself and her children.

Q5) Draft a writ petition under Article 21 of the constitution of India.

P.T.O.

CLWP012101 10.116 29/04/2025 09:38:58 static-116 114.143.10.116

PART - B [2 × 10 = 20]

Attempt any Two :

Q6) Draft an Application for Anticipatory Bail.

Q7) Draft a Complaint under section 138 of the Negotiable Instrument Act.

Q8) Draft a petition for divorce by mutual consent.

Q9) Draft a reply to consumer complaint about defect in goods and deficiency in services.

PART - C [3 × 5 = 15]

Q10) **Write Short notes on. (Attempt Any Three)**

a) Leave and License agreement

b) Will deed

c) Notice for dissolution of partnership

d) Application for Probate

e) Application for bail

▽▽▽▽

CLWP012101 114.143.110.116 29/04/2025 09:38:58 static-116

APR 2025

Total No. of Questions : 10]

PD-1975

[6414]-87
Third Year LL.B.
(Third Year of Three Year Law Course)
व्यावहारिक प्रशिक्षण
LP - 0904 : ड्राफ्टिंग, प्लीडिंग आणि कन्व्हेयन्स
(2017 Pattern) (Semester - V) (Paper - III)
(मराठी रूपांतर)

CLWP013071 103.171.133.177 29/04/2025 09:46:49

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) *भाग–अ मधून कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.*
2) *भाग–ब मधून कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.*
3) *निर्देशानुसार प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या, प्रश्न 10 साठी एकूण 15 गुण आहेत.*
4) *उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.*

भाग - अ [3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) स्थावर मालमत्ता विकण्यासाठी कराराचा मसुदा तयार करा.

प्रश्न 2) श्री रमेश यांच्या नावे बेंगळुरू येथे असलेली काही जंगम आणि जंगम मालमत्ता भेट देण्यासाठी मनीष कुमार यांच्यासाठी कन्व्हेयन्स डीडचा मसुदा तयार करा.

प्रश्न 3) विकतघेणारा विरूद्ध कराराच्या विशिष्ट कामगिरीसाठी दाव्यात लेखी विधानाचा मसुदा तयार करा.

प्रश्न 4) स्वत:च्या आणि तिच्या मुलांच्या देखभालीसाठी पत्नीने करायचा अर्जाचा मसुदा तयार करा.

प्रश्न 5) भारतीय संविधानाच्या कलम 21 अंतर्गत रिट याचिका तयार करा.

भाग - ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) अटकपूर्व जामिनासाठी अर्जाची मसुदा तयार करा.

प्रश्न 7) निगोशिएबल इन्स्टुमेंट कायद्याच्या कलम 138 अंतर्गत तक्रारीचा मसुदा तयार करा.

प्रश्न 8) परस्पर संमतीने घटस्फोटासाठी याचिका तयार करा.

प्रश्न 9) वस्तूंमधील दोष आणि सेवांमधील कमतरतेबद्दल ग्राहकांच्या तक्रारीला उत्तर तयार करा.

भाग - क [3 × 5 = 15]

प्रश्न 10) टीपा लिहा. (कोणतेही तीन लिहा)

अ) घरभाडेकरार

ब) मृत्युपुत्र

क) भागीदारी विसर्जित करण्यासाठी सूचना

ड) प्रोबेटसाठी अर्ज

इ) जामिनासाठी अर्ज

▽▽▽▽

CLWP013071 103.171.133.177 29/04/2025 09:46:49

APR 2025

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1976

[Total No. of Pages : 4

[6414]-88

LL.B.

(Third Year of Three Year Law Course)

LO-0905 : LAW ON EDUCATION

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A carries 15 marks.*
2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B carries 10 marks.*
3) *Answer any three questions from Part C. Each question in Part C carries 5 marks.*

CLWP010321 210.16.94.2 02/05/2025 09:16:01 in-pnq-static-2-94-16-210

PART - A [3 × 15 = 45]

Q1) Discuss in detail Right to Education with Constitutional and Judicial perspective.

Q2) Examine the definition of 'Ragging' and state the object of Anti Ragging Law applicable to higher educational institutions.

Q3) Explain the various authorities and their powers provided under The Maharashtra Public Universities Act, 2016.

Q4) Discuss the Object and Application of the Maharashtra Prevention of Malpractices in Examination Act 1982.

Q5) University Grants Commissions has different powers under the 1956 Act. Elaborate.

P.T.O.

PART - B [2 × 10 = 20]

Q6) Discuss the procedure of trial of offences and rules relating to suspension, dismissal of the student under the Maharashtra Prohibition of Ragging Act, 1999.

Q7) Explain in detail Central Universities, State. Universities, Private Universities, and Deemed University

Q8) Elaborate the rule making power of Government under the Maharashtra Public Universities Act, 2016.

Q9) Explain Article 12 in detail and its application to Educational Institutions with the relevant case laws.

PART - C

***Q10)* Write short notes (any three) :** **[3 × 5 = 15]**

a) Anti-Ragging Committee

b) Minority Educational Institutions

c) Completion of Curriculum and Learning Outcome under The Right to Education Act, 2009

d) Authorities of Chancellor and vice chancellor

e) Regulation Fees

CLWP010321 210.16.94.2 02/05/2025 09:16:01 in-pnq-static-2-94-16-210

Total No. of Questions : 10]

APR 2025

PD-1976

[6414]-88

LL.B.

(Third Year of Three Year Law Course)

LO-0905 : LAW ON EDUCATION

(2017 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :

1) भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.

2) भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.

3) भाग क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ [3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) संवैधानिक आणि न्यायिक दृष्टीकोनातून शिक्षणाच्या अधिकारावर तपशीलवार चर्चा करा.

प्रश्न 2) 'रॅगिंग' ची व्याख्या तपासा आणि उच्च शैक्षणिक संस्थांना लागू होणाऱ्या अँटी रॅगिंग कायद्याचा उद्देश सांगा.

प्रश्न 3) महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, 2016 अंतर्गत प्रदान केलेले विविध प्राधिकरणे आणि त्यांचे अधिकार स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) महाराष्ट्र प्रिव्हेन्शन ऑफ गैरप्रॅक्टिसेस इन एक्झामिनेशन ऍक्ट, 1982 च्या उद्दिष्टे आणि अनुप्रयोग चर्चा करा.

प्रश्न 5) 1956 च्या कायद्यानुसार विद्यापीठ अनुदान आयोगांना वेगवेगळे अधिकार आहेत. विस्तृत करा.

CLWP013411 117.247.80.52 02/05/2025 09:26:45

P.T.O.

APR 2025

भाग - ब

[2 × 10 = 20]

प्रश्न *6)* महाराष्ट्र प्रोहिबिशन ऑफ रॅगिंग कायदा, 1999 अंतर्गत विद्यार्थ्यांचे निलंबन, बडतर्फ करण्याच्या गुन्ह्यांच्या खटल्याच्या प्रक्रियेची आणि नियमांची चर्चा करा.

प्रश्न *7)* केंद्रीय विद्यापीठे, राज्य विद्यापीठे, खाजगी विद्यापीठे आणि डीम्ड विद्यापीठे यांचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्रश्न *8)* महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, 2016 अंतर्गत शासनाचे नियम बनविण्याचे अधिकार स्पष्ट करा.

प्रश्न *9)* अनुच्छेद 12 तपशीलवार स्पष्ट करा आणि संबंधित केस कायद्यांसह शैक्षणिक संस्थांना लागू करा.

भाग - क

प्रश्न *10)* टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) : [3 × 5 = 15]

अ) अँटी रॅगिंग समिती

ब) अल्पसंख्याक शैक्षणिक संस्था

क) शिक्षण हक्क कायदा, 2009 अंतर्गत अभ्यासक्रम पूर्ण करणे आणि शिकण्याचे परिणाम

ड) कुलपती आणि कुलगुरू यांचे अधिकार

इ) नियमन शुल्क

CLWP013411 117.247.80.52 02/05/2025 09:26:45
CLWP013411 117.247.80.52 02/05/2025 09:26:45
CLWP013411 117.247.80.52 02/05/2025 09:26:45

APR 2025

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1977

[Total No. of Pages : 4

[6414]-89

Third Year LL.B.

(Third Year of Three Years Course)

LO-0906 : PRINCIPLES OF TAXATION LAW

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
3) *Answer question no. 10 from Part 'C' as directed. Question no. 10 is for 15 marks.*

CLWP011971 202.71.56.210 02/05/2025 09:22:30 202

PART - A [3 × 15 = 45]

Q1) Explain The Types Of Assessment And Appellant Procedures.

Q2) Define Income from Salary and Explain the Deductions from Salary and Computation of Salary.

Q3) Discuss the term 'Tax'. Analysis the objectives and Characteristics of Taxation Laws along with its types.

Q4) Discuss the Scope and Objective of GST and Explain Provisions Relating to Levy and Collection of Taxes under the GST.

Q5) Enlist the expenses which are admissible while computing the income under the head "Income from Business or Profession".

P.T.O.

PART - B

[2 × 10 = 20]

Q6) Make an overview of provisions relating to Taxation of Legal persons.

Q7) What is Rebate and Discuss the Provisions Regarding 'Rebates and Reliefs' under the Income Tax Act, 1961?

Q8) Discuss the Provisions Relating to Set off and Carry Forward of Losses under the Income Tax Act, 1961.

Q9) Explain the Provisions Relating to Taxation provided under Constitutional law.

PART - C

Q10) **Write short notes on any three :** **[3 × 5 = 15]**

a) Place of Supply

b) Audit

c) Capital Gain

d) TDS (Tax Deducted at Source)

e) E- Filling

CLWP011971 202.71.156.210 02/05/2025 09:22:30 202

Total No. of Questions : 10]

PD-1977

APR 2025

[6414]-89
Third Year LL.B.
(Third Year of Three Years Course)
LO-0906 : PRINCIPLES OF TAXATION LAW
(2017 Pattern) (Semester - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.*
2) *भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.*
3) *निर्देशानुसार भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 ची उत्तरे. प्रश्न क्र. 10 हे 15 गुणांसाठी आहे.*

भाग - अ [3 × 15 = 45]

प्रश्न 1) मूल्यांकनाचे प्रकार आणि अपीलीय प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्रश्न 2) पगारातून मिळणाऱ्या उत्पन्नाची व्याख्या करा आणि पगारातील कपाती आणि पगाराची गणना स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) 'कर' या शब्दाची चर्चा करा. कर आकारणी कायद्यांची उद्दिष्टे आणि वैशिष्ट्ये आणि त्यांच्या प्रकारांचे विश्लेषण करा.

प्रश्न 4) GST च्या व्याप्ती आणि उद्दिष्टाची चर्चा करा आणि GST अंतर्गत कर आकारणी आणि संकलनाशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) "व्यवसाय किंवा व्यवसायातील उत्पन्न" या शीर्षकाखाली उत्पन्नाची गणना करताना स्वीकार्य खर्चांची यादी करा.

भाग - ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) कायदेशीर व्यक्तींच्या कर आकारणीशी संबंधित तरतुदींचे विहंगावलोकन करा.

प्रश्न 7) सवलत म्हणजे काय, आणि आयकर कायदा, 1961 अंतर्गत 'सवलत आणि सवलती' बाबतच्या तरतुदींची चर्चा करा?

प्रश्न 8) आयकर कायदा, 1961 अंतर्गत तोटा सेट ऑफ आणि कॅरी फॉरवर्डशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्रश्न 9) घटनात्मक कायद्यांतर्गत प्रदान केलेल्या कर आकारणीशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

P.T.O.

CLWP012101 114.143.110.16 02/05/2025 09:48:10 static-116

APR 2025

भाग – क

प्रश्न 10) कोणत्याही तीनवर लहान टिपा लिहा : **[3 × 5 = 15]**

अ) पुरवठ्याचे ठिकाण

ब) ऑडिट

क) भांडवली नफा

ड) TDS (Tax Deducted at Source)

इ) ई–भरणे

CLWP012101 114.143.110.116 02/05/2025 09:48:10 static-116
CLWP012101 114.143.110.116 02/05/2025 09:48:10 static-116
CLWP012101 114.143.110.116 02/05/2025 09:48:10 static-116

APR 2025

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1978

[Total No. of Pages : 4

[6414]-90

Third Year LL.B.

(Third Year of Three Years Course)

LO-0907 : LAW OF FORENSIC SCIENCE

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
3) *Answer question No. 10 from Part C as directed. The question No. 10 is for 15 marks.*

CLWP011841 103.57.173.139 02/05/2025 09:29:15 139

PART - A [3 × 15 = 45]

Q1) Discuss laws relating to firearms and role of ballistics Firearms & provisions under Arms Act 1959.

Q2) What is handwriting analysis? Explain principles behind it, judicial approach and its evidentiary value in court of law.

Q3) Explain the modern teachings for collection of evidence and their evidentiary value in the court of law.

Q4) Who is Forensic Expert? Explain the relevancy of their opinion as crime scene investigator and psychiatrist and behavioral scientist.

Q5) Explain the Meaning and Importance of polygraph test, its Use in Criminal Investigation. What Guidelines are issued by Supreme Court and NHRC in respect of Lie detection techniques?

PART - B

[2 × 10 = 20]

Q6) State the importance of forensic science in criminal law.

Q7) What are Lie detection techniques. State the guidelines issued by Supreme Court in respect of Lie detection techniques.

Q8) What is Cyber Crime? State the importance of Cyber Crime Investigation & its evidentiary value as Digital Evidence in the Court of Law.

Q9) Write underlying principle behind brain mapping.

PART - C

Q10) **Write notes on (any three) :** **[3 × 5 = 15]**

a) Preservation of Medico-legal evidence.

b) Forensic Detection Dogs

c) DNA Analysis

d) Right to Privacy and Right against Self Incrimination

e) Inquest report.

CLWP011841 103.57.173.139 02/05/2025 09:29:15 139

Total No. of Questions : 10]

PD-1978

APR 2025

[6414]-90
Third Year LL.B.
(Third Year of Three Years Course)
LO-0907 : LAW OF FORENSIC SCIENCE
(2017 Pattern) (Semester - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] *[एकूण गुण : 80*

सूचना :
1) *भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *निर्देशानुसार भाग क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 15 गुणांचा आहे.*

भाग - अ **[3 × 15 = 45]**

प्रश्न 1) बंदुकांशी संबंधित कायदे आणि बॅलिस्टिक्स फायरआर्म्सची भूमिका व शस्त्र कायदा 1959 अंतर्गत तरतुदींबद्दल चर्चा करा.

प्रश्न 2) हस्तलेखन विश्लेषण म्हणजे काय? त्यामागील तत्त्वे, न्यायिक दृष्टीकोन व न्यायालयीन प्रक्रियेत त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 3) पुरावे गोळा करण्याच्या आधुनिक पद्धती आणि न्यायालयीन प्रक्रियेत त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्रश्न 4) फॉरेन्सिक एक्सपर्ट कोण आहेत? गुन्हे घटना अन्वेषक आणि मनोचिकित्सक आणि वर्तणूक शास्त्रज्ञ म्हणून त्यांच्या मताची समर्पकता स्पष्ट करा.

प्रश्न 5) पॉलीग्राफ चाचणीचा अर्थ आणि महत्त्व, त्याचा गुन्हेगारी तपासात उपयोग स्पष्ट करा. खोटे शोधण्याच्या तंत्रासंदर्भात सर्वोच्च न्यायालय आणि NHRC द्वारे कोणती मार्गदर्शक तत्त्वे जारी केली जातात?

CLWP01321 210.16.94.2 02/05/2025 09:22:08 in-pnq-static-2-94-16-210

भाग - ब [2 × 10 = 20]

प्रश्न 6) फौजदारी कायद्यातील न्यायवैद्यक शास्त्राचे महत्त्व सांगा.

प्रश्न 7) खोटे शोधण्याचे तंत्र काय आहेत. खोटे शोधण्याच्या तंत्रासंदर्भात सर्वोच्च न्यायालयाने नमूद केलेली मार्गदर्शक तत्त्वे सांगा.

प्रश्न 8) सायबर गुन्हा म्हणजे काय? सायबर गुन्हा तपासाचे महत्त्व आणि न्यायालयीन प्रक्रियेत डिजिटल पुरावा म्हणून त्याचे पुरावे मूल्य सांगा.

प्रश्न 9) ब्रेन मॅपिंगमागील मूलभूत तत्त्व लिहा.

भाग - क

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही तीन टीप लिहा : [3 × 5 = 15]

अ) वैद्यकीय-कायदेशीर पुराव्याचे जतन

ब) न्यायवैद्यकीय शोध श्वान

क) डीएनए विश्लेषण

ड) गोपनीयतेचा अधिकार आणि स्वतःच्या अपराधाविरूद्ध अधिकार

इ) शवविच्छेदन अहवाल

CLWP010321 210.16.94.2 02/05/2025 09:22:08 in-pnq-static-2-94-16-210

APR 2025

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PD-1979

[Total No. of Pages : 4

[6414]-91

Third Year LL.B.

(Third Year of Three Years Law Course)

LO-0908 : LAND LAWS - I

(2017 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours] *[Max. Marks : 80*

Instructions to the candidates:

1) *Answer any three questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
2) *Answer any two questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
3) *Answer any three questions from Part C. Each question in Part C is for 5 marks.*

CLWP012101 114.143.110.116 02/05/2025 09:50:23 static-116

PART - A **[3 × 15 = 45]**

Answer the following questions in detail (Any Three)

Q1) Define 'Real Estate Agent' and explain the procedure for the registration of real estate agent and discuss the consequences for non-registration.

Q2) Define 'Promoter' and explain the general liabilities of the promoter under the Maharashtra Ownership Flats Act, 1963.

Q3) Define 'Allottee' and elaborate Rights, duties and liabilities of allottees under The Real Estate (Regulation and Development) Act, 2016.

Q4) What is the definition of 'standard' rent and permitted increase' provided under the Maharashtra Rent Control Act, 1999. When the Court may fix Standard Rent and permitted increase and under what circumstances this provision is not applicable?

Q5) Explain in detail the Composition, Power and Functions of the Real Estate Appellate tribunal provided under The Real Estate (Regulation and Development) Act, 2016.

PART - B

[2 × 10 = 20]

Answer the following questions (Any Two) :

Q6) Define 'Landlord' and discuss in detail the rights and duties of landlord prescribed under the Maharashtra Rent Control Act, 1999.

Q7) Explain the provisions of The Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966 relating to the Control of Development and use of Land included in Development Plans.

Q8) What are the special provisions under the Maharashtra Rent Control Act, 1999 for recovery of possession in certain cases under section 23 and 24 of the Act?

Q9) Define Apartment and elaborate the provisions relating to the common areas and facilities provided under the Maharashtra Apartment Ownership Act, 1970.

PART - C

Q10) **Write Short Notes (Any Three) :** **[3 × 5 = 15]**

a) Object, Application of The Maharashtra Regional and Town Planning Act, 1966

b) Real estate project

c) Competent authority under the Maharashtra Rent Control Act, 1999

d) Rights and liabilities of flat taker under MOFA

e) Filing of complaints under RERA

⌘⌘⌘

CLWP012101 114.143.110.116 02/05/2025 09:50:23 static-116

Total No. of Questions : 10]

PD-1979

[6414]-91
Third Year LL.B.
(Third Year of Three Years Law Course)
LO-0908 : जमीन कायदे - I
(2017 Pattern) (Semester - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास] [एकूण गुण : 80

सूचना :
1) *भाग अ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.*
2) *भाग ब मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.*
3) *भाग क मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.*
4) *अधिकांराचे आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.*

भाग - अ [3 × 15 = 45]

कोणतेही तीन प्रयत्न करा.

प्रश्न 1) 'रिअल इस्टेट एजंट' परिभाषित करा आणि रिअल इस्टेट एजंटच्या नोंदणीची प्रक्रिया स्पष्ट करा आणि नोंदणी न केल्यामुळे होणाऱ्या परिणामांची चर्चा करा.

प्रश्न 2) 'प्रवर्तक' परिभाषित करा आणि महाराष्ट्र मालकी सदनिका कायदा, 1963 अंतर्गत प्रवर्तकाच्या सामान्य दायित्वांचे स्पष्टीकरण करा.

प्रश्न 3) 'वाटपग्रही' ची व्याख्या करा आणि स्थावर संपदा (नियमन आणि विकास) कायदा, 2016 अंतर्गत वाटपग्रहिंचे अधिकार, कर्तव्ये आणि दायित्वे विस्तृत करा.

प्रश्न 4) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण अधिनियम, 1999 अंतर्गत प्रदान केलेल्या 'प्रमाण भाडे आणि अनुज्ञात वाढ' ची व्याख्या काय आहे. न्यायालय प्रमाण भाडे आणि अनुज्ञात वाढ केव्हा निश्चित करू शकते आणि कोणत्या परिस्थितीत ही तरतूद लागू होणार नाही?

प्रश्न 5) स्थावर संपदा (नियमन आणि विकास) कायदा, 2016 अंतर्गत प्रदान केलेल्या रिअल इस्टेट अपील न्यायाधिकरणाची रचना, अधिकार आणि कार्ये तपशीलवार स्पष्ट करा.

P.T.O.

भाग - ब [2 × 10 = 20]

कोणतेही दोन प्रयत्न करा.

प्रश्न 6) 'घरमालक परिभाषित करा आणि महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत विहित केलेल्या घरमालकांचे हक्क आणि कर्तव्ये यांची तपशीलवार चर्चा करा.

प्रश्न 7) महाराष्ट्र प्रादेशिक आणि नगररचना अधिनियम, 1966 मधील विकास आराखड्यांमध्ये समविष्ट केलेल्या जमिनीच्या विकास आणि वापराच्या नियंत्रणाशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्रश्न 8) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण अधिनियम, 1999 अन्वये कायद्याच्या कलम 23 आणि 24 अंतर्गत विवक्षित प्रकरणांमध्ये कब्जा वसूल करण्यासाठी कोणत्या विशेष तरतुदी आहेत?

प्रश्न 9) वेश्म परिभाषित करा आणि महाराष्ट्र वेश्म मालकी अधिनियम, 1970 अंतर्गत सामान्य क्षेत्रे आणि प्रदान केलेल्या सुविधांशी संबंधित तरतुदी विस्तृत करा.

भाग - क

प्रश्न 10) लहान टिपा लिहा (कोणत्याही तीन) : [3 × 5 = 15]

अ) महाराष्ट्र प्रादेशिक आणि नगर रचना अधिनियम, 1966 उद्देश आणि अनुप्रयोग

ब) रिअल इस्टेट प्रकल्प

क) महाराष्ट्र भाडे नियंत्रण अधिनियम, 1999 अंतर्गत सक्षम प्राधिकारी

ड) MOFA अंतर्गत वेश्म घेणाऱ्याचे हक्क आणि दायित्वे

इ) स्थावर संपदा (नियमन आणि विकास) कायदा 2016 अंतर्गत तक्रारी दाखल करणे

⌘⌘⌘

CLWP012101 114.143.110.116 02/05/2025 09:50:23 static-116